

компенсації лізингових платежів шляхом субсидування частини плати (процентів чи лізингових платежів) за використання кредитів, наданих банками в національній та іноземній валюті. Щорічно Кабінет Міністрів України передбачає статтю видатків на надання дотацій виробникам продукції тваринництва та інше. (М. М. Одінецов Механізми регулювання розвитку продовольчого ринку.)

**Висновки.** Продовольчий ринок – це сукупність товарно-грошових відносин між виробниками різних рівнів, посередниками, торговельними структурами і кінцевими споживачами, яка має забезпечувати належний обсяг виробництва і продажу всіх потрібних населенню видів продовольства.

Гарантування продовольчої безпеки країни здійснюється за рахунок державної економічної та інвестиційної політики на ринку продовольства України та зарубіжних країн, це ж є однією із ключових функцій держави, адже стабільне виробництво продуктів харчування, доступність їх отримання та споживання за рахунок власного виробництва та імпорту можливе лише під контролем державних органів.

До найважливіших нормативних актів господарсько-правового регулювання ринку продовольства належать Конституція України, Закон України «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року» від 18 жовтня 2005 р. та Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України» від 24 червня 2004 року.

**Грабован Л.І.**

*Національний університет «Одеська юридична академія»,  
здобувач кафедри господарського права і процесу,  
суддя господарського суду Одеської області*

## **ПРОБЛЕМИ ПРАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ВІДНОВЛЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ БОРЖНИКА АБО ВИЗНАННЯ ЙОГО БАНКРУТОМ»**

Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» у редакції від 22.11.2011р. (далі – Закон) суттєво змінено та удосконалено порядок розгляду господарським судом справ про банкрутство. Аналіз норм Закону та практики його застосування господарським судом Одеської області виявило деякі проблеми його застосування.

Ст. 6 Закону регламентовано порядок розгляду господарським судом заяв про затвердження плану санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство з вказівкою строку не більше 12 місяців з дня затвердження судом відповідного плану санації. Враховуючи те, що протягом дії цієї процедури не може бути порушено справу про банкрутство боржника за його заявою чи заявами будь-кого з кредиторів та діє моратор-

рій на задоволення вимог кредиторів, потребує вирішення питання процесуального оформлення факту закінчення строку дії процедури санації до порушення провадження у справі про банкрутство та необхідності вказівки про ці строки в ухвалі суду про затвердження плану санації чи винесення ухвали після закінчення строку її дії. Як видається, цей строк має становити 12 місяців, адже у цей строк діють визначені правові наслідки.

Абз. 4 ч. 5 ст. 19 Закону передбачає, що звернення стягнення на майно боржника за вимогами, на які поширюється дія мораторію, здійснюється виключно за ухвалою господарського суду, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство боржника. У зв'язку з цим потребує з'ясування порядок винесення судом ухвали про звернення стягнення на майно боржника, а саме: з обов'язковим зверненням про це арбітражного керуючого, сторони або учасників справи або без такого; проведенням судового засідання, з вказівкою в ухвалі загальної вартості майна, або його визначення; обов'язковою участю всіх сторін у справі та ін.

Положеннями ч. 4 ст. 23 Закону передбачено, що особи, вимоги яких заявлені після закінчення строку, встановленого для їх подання, або не заявлені взагалі, не є конкурсними кредиторами, а їх вимоги погашаються в шосту чергу в ліквідаційній процедурі. З метою впорядкування руху у справі про банкрутство та належною реакцією суду на всі заяви, необхідно доповнити ч. 4 ст. 23 Закону абз. 2: «суд відмовляє у прийнятті заяв, поданих після закінчення строку, встановленого для їх подання, про що виноситься ухвала» та абз. 3: «арбітражний керуючий вносить відомості про вказані вимоги до реєстру вимог кредиторів до шостої черги».

Обов'язковим вважаємо винесення господарським судом ухвал за наслідками рішень, прийнятих забезпеченими кредиторами в порядку ч. 2 ст. 30 Закону або іншими кредиторами в порядку ч. 3 ст. 30 Закону про виділ забезпечених речей із майна боржника, їх продаж на аукціоні в порядку, встановленому цим Законом, та задоволення вимог такого кредитора за рахунок отриманих від продажу коштів.

Враховуючи велику кількість випадків, коли забезпечені кредитори відмовляються надати згоду на продаж майна, що є предметом забезпечення, необхідним є визначення порядку дій суду за наслідками такої відмови, оскільки ч.4 ст. 42 Закону містить посилання на можливість надання такої згоди судом. Тому слід доповнити ч.4 ст. 42 Закону речення наступного змісту «про що судом виноситься ухвала».

Потребує врегулювання також порядок порушення ліквідатором питання виділення частки, яка належить банкруту у спільному майні (ч.6 ст. 42 Закону): шляхом подачі позовів у випадку відмови добровільно виділити таку частку у загальному позовному порядку, або у межах справи про банкрутство. Відсутність такого регулювання не сприяє оперативному формуванню ліквідаційної маси банкрута для її продажу та задоволенню вимог кредиторів.

Серед проблемних питань можна відзначити й застосування положень ч. 6 ст. 46 Закону щодо передачі ліквідатором непроданих активів боржника на момент закінчення строку ліквідації в управління юридичній особі, що зобов'язана вжити заходів щодо продовження погашення заборгованості кредиторів боржника за рахунок отриманих активів. Адже погашатись можуть тільки існуючі вимоги кредиторів. А відповідно до ч.4 ст. 7 Закону, передбачено, що боржник, щодо якого були застосовані судові процедури банкрутства, вважається особою, що не має неврегульованих грошових зобов'язань; ч.5 ст. 45 Закону вказує, що вимоги, не задоволені за відсутні майна, вважаються погашеними.

Прогалиною є також порядок застосування субсидіарної відповідальності до засновників (учасників, акціонерів) боржника у випадку банкрутства з їх вини та розгляду судом заяв ліквідатора з такими вимогами до третіх осіб відповідно до ч. 5 ст. 41 Закону та стягнення відповідних сум з врахуванням положень ст. 219 КК України, якою передбачено кримінальна відповідальність за доведення до банкрутства.

Законом України № 5405-УІ від 2.10.2012р. із норм Закону «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 14.05.1992р. і 22.12.2011р. виключені положення щодо призначення судом для визначення експертизи фінансового становища боржника експертизи, проведення якої доручалось державному органу з питань банкрутства із залученням для її проведення спеціалістів у встановленому порядку. Враховуючи відсутність у Законі і положень щодо можливості призначення такої судової експертизи у порядку ст. 41 ГПК України, що є основним предметом дослідження суду при прийнятті рішення про визнання підприємства банкрутом для виявлення ознак доведення до банкрутства, фіктивного банкрутства для звернення до правоохоронних органів, виникають проблеми при проведенні такої експертизи арбітражним керуючим. При наявності конкуренції висновків, підготовлених за наслідками аналізу фінансового стану боржника, проведених арбітражним керуючим і іншими спеціалістами видається необхідним повернутися до можливості отримання висновку саме державного органу з питань банкрутства, або проведення судової експертизи.

Проблеми переходу при розгляді справ про банкрутство, які порушені за Законом від 14.05.1992р. на положення нового Закону у різних процедурах, на нашу думку, повинні вирішуватись з врахуванням Перехідних та прикінцевих положень Закону та Інформаційного листа Вищого господарського суду України від 28.03.2013р. № 01-06/606/2013 у кожній справі окремо із вказівкою про це у процесуальному документі.

Нова редакція Закону «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» містить ряд позитивних новел, які дозволять вирішувати завдання відновлення платоспроможності або ліквідації підприємств та погашення заборгованості їх кредиторів, однак,

аналіз проблем, які виникають при застосуванні його норм, свідчить про необхідність його вдосконалення шляхом внесення доповнень до Закону та надання Вищим господарським судом України роз'яснень та рекомендацій щодо його застосування.

**Сорокина Т. Б.**

*Национальный университет «Одесская юридическая академия»,  
аспирант кафедры хозяйственного права и процесса*

## **НОВЕЛЛЫ ХОЗЯЙСТВЕННОГО КОДЕКСА УКРАИНЫ**

Принятие Хозяйственного кодекса Украины (далее – ХК Украины), с одной стороны, стало важным этапом кодификационного процесса хозяйственного законодательства, с другой, началом освоения нового акта хозяйственного законодательства, его наполнения и дальнейшего развития. Более того, ХК Украины стал базовым правовым документом для выполнения следующего этапа работы по расширению и углублению кодификации (Мамутов В. Господарський кодекс у системі правового забезпечення економіки в Україні. 2012. № 1-2. С.204).

Однако в украинском юридическом социуме сложилась ситуация периодического муссирования вопроса о необходимости наличия ХК Украины, его, например, отмене. При этом убедительность такой аргументации выглядит весьма сомнительно. Так, относительно недавно поднимался вопрос о необходимости отмены данного нормативно-правового документа и «в вину» ему вменялся, в том числе, рамочный, отсылочный характер статей ХК Украины, необходимость использования и, соответственно, наличие огромного количества законов, регламентирующих ту или иную сферу хозяйствования. При этом в качестве альтернативы предлагалось принятие предложенного проекта Закона об основах хозяйственной деятельности, в котором насчитывалось статей в десятки раз меньше чем в ХК Украины, с содержанием, постоянно направленным на использование иных, специальных законов по заявленной в нем сфере правового регулирования.

В январе 2013 года ХК Украины «отметил» свое десятилетие, а 1 января 2014 года будет «праздновать» и первое десятилетие своего действия. За эти годы его статьи неоднократно подвергались изменениям и дополнениям: было принято более шести десятков соответствующих Законов. Только за последние три года – более половины из них.

Основные изменения, которые претерпел ХК Украины в 2012 году, касались целого ряда направлений правового регулирования хозяйственной деятельности. Так, в сфере усовершенствования управления объектами права государственной собственности – о преобразовании государственного унитарного коммерческого предприятия, относительно основного планового документа государственного коммерческого предприятия, по